

– Vem vill veta att man har en dödlig sjukdom?

Trots att det numera finns tillräckligt med bromsmediciner i Moçambique för att behandla samtliga drabbade av hiv har Afrikagrupperna tillsammans med partnerorganisationen Amodefa en viktig uppgift framöver.

– **MEDICINERNA GÖR** ingen nytta på apotekshyllan, sa nyligen hälsominister Ivo Garrido och syftade på att endast ett fåtal personer vet om att de lever med hiv. För den som inte testat sig kan heller inte behandlas.

Amodefa är en moçambikisk organisation för familjplanering samt sexuell och reproduktiv hälsa. I Cabo Delgado, provinsen längst norrut mot tanzaniska gränsen, driver Amodefa och Afrikagrupperna tillsammans i fem landsbygdsdistrikt ett projekt som bland annat syftar till att uppmana människor att testa sig för hiv.

– Tidigare fanns det ingen orsak att testa sig eftersom det ändå inte fanns bromsmediciner. Vem vill veta om en dödlig sjukdom utan möjlighet till räddning? Nu är situationen annorlunda och det är bara dumt att inte känna till sin status eftersom behandling finns tillgänglig för alla, säger Jonas Ntanga, Amodefas aktivist i Palma.

EN DEL AVBRYTER behandlingen eftersom den starka medicineringen ofta medför att patienten känner sig sämre till en början. Värre blir det ifall man inte äter ordentligt, vilket är vanligt för människor på den moçambikiska landsbygden. Vid avhopp kontaktar sjukhuspersonalen Amodefas aktivister som gör ett hembesök för att övertyga patienten att återuppta behandlingen.

Att testa sig samt att inte avbryta inledd behandling är viktigt, men fortfarande är det allra bästa sättet att bekämpa hiv att aldrig bli infekterad. Därför

fortsätter Amodefa och Afrikagrupperna att fokusera på förebyggande arbete.

– Det märks stor skillnad bara sedan ifjol då projektet startade. Det fanns då en motvilja mot att använda kondomer. Vi fick höra vilken tur vi hade att våra pappor inte använt kondom. Många trodde även på myten att det är kondomen som sprider hiv. Så är det inte alls numera, ingen tycker att det är konstigt med kondom och vårt lager går åt som smör. Dock är vi ju inte på plats i sovrummen hos folk och kontrollerar att kondomerna verkligen används, skrattar Jonas Ntanga.

I samtliga fem distrikt har Afrikagrupperna utbildat tio personer som gör hembesök hos familjer för att tala om

sexuell och reproduktiv hälsa. Aktivisterna ger sig ut två och två för att knacka dörr i byarna. Första steget är dock att involvera byälsten som bokstavligen fungerar som en dörröppnare.

– **I BÖRJAN VAR JAG** nervös för att tala med äldre personer om frågor som rör sex och familjeliv, säger Joana Cebo-la, aktivist i Mueda. Sen upptäckte jag att nästan alla är intresserade av vad vi har att säga. Det är bara när samtalet kommer in på kvinnors lika rättigheter som det fortfarande finns ett motstånd. Men jag är säker på att vi kommer att lyckas även med det så småningom.

JOHAN SÄVSTRÖM
Afrikagruppernas informator
Cabo Delgado

Amodefas aktivister i Pemba.

Foto: Johan Sävström

